

ΕΓΓΡΑΦΕ ο Έρικ Χόψμπάουμ, όταν ακόμη το μοιραίο '89 ήταν νωπό, πως η μεγάλη αντιπαράθεση που χώρισε τον κόσμο στα δυο, από το 1917 και ύστερα, έληξε με τη νίκη της μιας πλευράς και την ήττα της άλλης. Αλλά ποιος νίκησε; Ποιος έχασε; Αυτός που νίκησε -έλεγε ο Χόψμπάουμ - «δεν είναι ο καπιταλισμός καθεαυτός, μα η οικονομία μιας χούφτας πλούσιων χωρών». Η κατάσταση του υπολοίπου του πλανήτη, της συντριπτικής πλειοψηφίας του, «αποδεικνύει πως ούτε ο καπιταλισμός έχει τη συνταγή να κάνει τα έθνη πλούσια και ευτυχημένα». Το αντίθετο μάλλον διαπιστώνει εύκολα όποιος ταξιδέψει στην Αφρική ή οπουδήποτε αλλού στον Τρίτο Κόσμο. Και ποιος έχασε; «Η Αριστερά ασφαλώς -έλεγε ο Χόψμπάουμ - μα αυτό που έχασε δεν είναι το λογικό «πιστεύω» της, αυτό που έχασε είναι η ελπίδα... Και είναι αλήθεια, ότι ναι μεν έχουμε λυτρωθεί από τον Ψυχρό Πόλεμο, αλλά ο κόσμος μας είναι βυθισμένος στην πιο ακραία αναστάτωση, σε πλήρη ανισορροπία, σε δεκάδες «μικρούς» πολέμους και ο ορισμός της φτώχειας μέρα με τη μέρα γίνεται όλο και πιο απάνθρωπος.

Ο ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟΣ δημιουργεί μια φτώχεια που όχι απλώς επεκτείνεται σε όλο τον κόσμο, αλλά και βαθαίνει αποκτώντας μόνιμο χαρακτήρα. Η νέα ευημερία των ολίγων συνοδεύεται από την επιδείνωση της ζωής των πολλών. Η Θάτσερ είχε ήδη προαναγγείλει με πουριτανική καθαρότητα: «Καλύτερα υγιής οικονομία του καθαρού κέρδους με αυξημένο ηθικό χρέος, παρά σύγχυση της οικονομίας με την ηθική, που οδηγεί σε οικονομική χρεοκοπία». Με άλλα λόγια, κατά τον νεοφι-

Ημέρα Αγώνα κατά της Φτώχειας

λελευθερισμό η οικονομία μιας χώρας θεωρείται επιτυχής όταν το βιοτικό επίπεδο του λαού πέφτει. Είναι, όμως, δυνατόν να μιλάμε για επιτυχία της βρετανικής οικονομίας όταν η χώρα αυτή έχει την τρίτη σε μέγεθος παιδική φτώχεια στην Ευρώπη; Αλλά και τα στοιχεία που προέρχονται από τη «Μέτρηση της Φτώχειας» στην Ευρώπη αποδεικνύουν, ότι σε πολλές χώρες τη Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης το 40% των παιδιών μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας και δυο στους τρεις χαμηλόμισθους της Ουγγαρίας πιστεύουν ότι η «αλλαγή» ήταν προς το χειρότερο. Τα στοιχεία που έδωσε και για την πλουσιοδόληρη Αυστραλία το Australian Fair Campaign -που ιδρύθηκε από το Αυστραλιανό Συμβούλιο Κοινωνικών Υπηρεσιών (ACOSS) -κάνει λόγο για σχεδόν 2 εκατομμύρια Αυστραλοί που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Αλλά και στην Ελλάδα δυο εκατομμύρια Έλληνες ζουν κάτω από τα όρια της φτώχειας, αναγκάζονται να ζουν δηλαδή με αναξιοπρεπείς συνθήκες. Συγκλονιστικά είναι και τα στοιχεία της παγκόσμιας έκθεσης της UNICEF, που μας λένε ότι Ένα Δισεκατομμύριο παιδιά σε όλο τον κό-

σμο ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Αυτά είναι μερικά στοιχεία του «σύγχρονου» και «πολιτισμένου» κόσμου μας.

ΣΤΟΝ 21Ο ΑΙΩΝΑ όλο και περισσότερο φαίνεται ότι επιστρέφουμε στην οικονομική ζωή του 19ου αιώνα, όταν ο πλούτος ήταν υπερβολικά συγκεντρωμένος στα χέρια λίγων. Αποδείχθηκε στην πράξη λοιπόν ότι ούτε ο φιλελευθερισμός δείχνει ικανός να δημιουργήσει μια κοινωνία στην οποία θα ωφελούνται όλοι από την ευημερία. Οι ισχυρισμοί του καπιταλισμού ότι οι ελεύθερες αγορές θα αναπτύξουν όλους τους τομείς της κοινωνίας είναι προφανώς λανθασμένοι, γιατί ενώ αυξάνει τον πλούτο της νέας τάξης των ολίγων πλουτοκρατών, από το άλλο μέρος υποχρεώνει τον πολύ λαό να παραμείνει στη φτώχεια και στην ανεργία. Έτσι στη νέα εποχή της παγκοσμιοποίησης ο νεοφιλελευθερισμός δημιουργεί μια κατώτερη τάξη εγκλωβισμένη ανάμεσα στην πρόνοια και τους χαμηλούς μισθούς, μια υπερχρεωμένη μεσαία τάξη που αισθάνεται όλο και μεγαλύτερη ανασφάλεια για τις θέσεις εργασίας και τις συντάξεις

και μια νέα τάξη υπερπλουσίων που εξαιρούνται κάθε δημοκρατικό έλεγχο και από όλους τους κανόνες φορολόγησης, μια κοινωνία ατιμωρησίας που συνωστίζεται σε πριβέ πολυτελείς οίκους ανοχής «σμαραγδένιων ακτών» και λευκών βουνοκορφών», τη στιγμή που στη συντριπτική πλειοψηφία του πλανήτη μας γίνονται «πόλεμοι για το ψωμί».

Ο ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΜΟΣ παρά την τεράστια ανάπτυξη της τεχνολογίας και των παραγωγικών δυνάμεων, απέτυχε παταγωδώς να λύσει το

πρόβλημα της διατροφής στον πλανήτη. Το «νέο πρόσωπο της πείνας» στον κόσμο σκιαγραφείται μέσα από τις λαϊκές εξεγέρσεις που σημειώνονται τους τελευταίους μήνες σε μια σειρά χώρες του κόσμου, όχι μόνο του «Τρίτου» αλλά και του «αναπτυγμένου», εξαιτίας της αλματώδους αύξησης βασικών ειδών διατροφής. Η φτώχεια είναι πλέον ενδημικό φαινόμενο στις χώρες της ελεύθερης οικονομίας και οι φτωχοί μέρα με τη μέρα πληθαίνουν, καθώς η παγκοσμιοποίηση επιτείνει την ανισοκατανομή του εισοδήματος. Γι' αυτό ο ΟΗΕ έχει συμβολικά ανακηρύξει την 17η Οκτωβρίου Ημέρα Αγώνα κατά της Φτώχειας, για να ευαισθητοποιήσει τις κυβερνήσεις και να τις παρακινήσει να πάρουν μέτρα κοινωνικής αλληλεγγύης. Είναι ευτύχημα ότι στην Αυστραλία ο όδιος ο Ομοσπονδιακός Πρωθυπουργός, ο κ. Κέβιν Ραντ, ηγείται ηθικά τουλάχιστον στον αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη. Ας αποτελέσει η 17η Οκτωβρίου το Ορόσημο ΟΛΩΝ μας για τον Δίκαιο αυτό Αγώνα, γιατί καμία κοινωνία δεν μπορεί να ευημερήσει όταν υπάρχουν εκρηκτικές οικονομικές ανισότητες.

ΝΕΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΪΚΩΝ ΧΡΟΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΛΛΑΙΑ ΧΩΡΑ

Χρυσοφόροι Μακεδόνες

Στην εποχή του Σιδήρου (β' μισό του 7ου αιώνα π.Χ. έως και το 580 π.Χ.) ανάγονται τα νέα ευρήματα των ανασκαφικών ερευνών της ΙΖ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων στην Πελλία χώρα (την ευρύτερη περιοχή του σημερινού νομού Πέλλας - κοντά στην τότε απογραμμή του Θερμαϊκού κόλπου).

«Η χρονολόγηση των παλαιότερων τάφων των ταφικών συστάδων του δυτικού νεκροταφείου του Αρχοντικού πιστοποιεί ότι η εγκατάσταση των Μακεδόνων στην περιοχή είχε γίνει ήδη στο β' μισό του 7ου π.Χ.», υπογραμμίζει ο επικεφαλής της ανασκαφής της ΙΖ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Παύλος Χρυσοστόμου.

Ο οικισμός του Αρχοντικού, που βρίσκεται σε απόσταση πέντε χιλιομέτρων από την

Πέλλα και δέκα χλμ από τον Αξιό είναι ήδη γνωστό πως κατοικείται από την αρχαιότερη νεολιθική περίοδο (6η χιλιετία) έως και τα υστεροβυζαντινά χρόνια (14ος αι.).

Σύμφωνα με τους επικεφαλής της ανασκαφής Παύλο και Αναστασία Χρυσοστόμου - τμηματάρχες της ΙΖ' Εφορείας Αρχαιοτήτων: «Κατά τη διάρκεια των προϊστορικών και των ιστορικών χρόνων έως και το τέλος του 5ου αιώνα π.Χ., όταν η Πέλλα επιλέχθηκε από τον βασιλιά Αρχέλαο (τέλος 5ου αιώνα π.Χ.) ως νέα πρωτεύουσα της Μακεδονίας, αποτελούσε τη σημαντικότερη πόλη της βόρειας Βοτταίας (περιοχή μεταξύ των ποταμών Αξιού και Λουδία).

Το αστικό αυτό κέντρο, το όνομα του οποίου δεν έχει ακόμη πιστοποιηθεί επιγραφικά, ήταν ιδρυμένο στο μέσο της εύφορης περιοχής της βό-

ρειας Βοτταίας (της χώρας των βουκόλων), πάνω στο σταυροδρόμι των βασικών οδικών αξόνων της Κάτω Μακεδονίας και κοντά στην τότε απογραμμή του Θερμαϊκού Κόλπου. Η χρονολόγηση των παλαιότερων τάφων των ταφικών συστάδων του δυτικού νεκροταφείου του Αρχοντικού πιστοποιεί ότι η εγκατάσταση των Μακεδόνων στην περιοχή είχε γίνει ήδη στο β' μισό του 7ου π.Χ. αιώνα

Οι παλαιότεροι αρχαϊκοί τάφοι των νεκροταφείων του Αρχοντικού και των άλλων αστικών κέντρων (Αιγών, Βέροιας, Μιέζας, Έδεσσας) της Κάτω Μακεδονίας με προϊόντα τέχνης από τη Χαλκιδική, τη νότια Ελλάδα, τα νησιά του Αιγαίου και την Ιωνία χρονολογούνται γύρω στο 580 π.Χ. Υπάρχει δηλαδή άνοιγμα της μακεδονικής αγοράς και της οικονομίας από την αρχή

της βασιλείας του Αλκέτα, πατέρα του Αμύντα Α'.

Μετά από αυτό το χρονικό όριο επιβεβαιώνεται η πρόσβαση του πληθυσμού σε σταθερά μεγάλες ποσότητες ειδών πολυτελείας και πρώτων υλών, πιστοποιώντας την ανάπτυξη στη μακεδονική κοινωνία πολυσύνθετων μορφών οργάνωσης. Η απόκτηση τέτοιων αγαθών προϋποθέτει πρόσβαση σε νέες πηγές πλούτου (εδάφη, μεταλλεία, εμπόριο κτλ.), παραγωγή πλεοναζόντων προϊόντων και πολιτική οργάνωση με την ενίσχυση και εδραίωση της δυναστείας των Τημενιδών. Η πρόμη επέκταση των Μακεδόνων (από το 650 π.Χ. και μετά), οφείλεται στη στρατιωτική οργάνωση της μακεδονικής κοινωνίας και κατά συνέπεια της δημιουργίας του πυρήνα του εθνικού στρατού».

Την τελευταία οκταετία

(200-2008) ανασκάφτηκαν 915 ταφές στο δυτικό νεκροταφείο του Αρχοντικού. Η έρευνα της ανασκαφής δεν ξεπερνά τα δέκα στρέμματα σε σύνολο 200 στρεμμάτων του εντοπισθέντος νεκροταφείου.

Τα ευρήματα - κυρίως των αρχαϊκών χρόνων - ήταν εντυπωσιακά και τα πλέον «χρυσόφορα» των ανασκαφών των τελευταίων ετών. Μεγαλύτερη εντύπωση είχαν προκαλέσει οι χρυσές μάσκες νεκρών πολεμιστών, αλλά και τα χρυσά προσώπια και κοσμήματα στις γυναικείες ταφές.